

Kontroludvalget vedr.
Politiets Efterretningstjeneste.
Formanden.

Sorø, den 08 FEB. 1996

Jmt. mødt

12 FEB. 1996

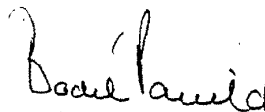
Kære Justitsminister.

Tak for dit brev af 13. november 1995 (j.nr. 1995-1-17 PO) vedrørende Politiets Efterretningstjenestes arkivalier.

Udvalget har drøftet brevet på sit seneste møde og kan med tilfredshed konstatere, at der er taget hånd om det spørgsmål, som udvalget rejste om bevaringen af sager af særlig historisk interesse, men som efter de gældende regler skal udgå af tjenestens registrering.

Udvalget finder endvidere, at det med det foreliggende er præciseret, at udvalgets opgave på dette område alene er, at der i overensstemmelse med de eksisterende retningslinier sker sletning af personregistreringen i efterretningstjenestens registre, således at disse personer ikke kan findes ved sædvanlig registersøgning.

Med venlig hilsen

Bodil Panild

OGO00151
J. nr. 1995-1-17-PO

Den 13 NOV. 1995

SD JS
HJ OA.

Formanden for Kontroludvalget
vedrørende Politiets Efterretningstjeneste
Statsamtmand Bodil Panild
Amtsgården, Slagelsevej 7
4180 Sorø

Rigspolitichefen
Polititorvet 14
1558 København V

MODTAGET

14 NOV. 1995

RIGSPOLITICHEFEN

Kære Bodil Panild.

Jeg vender herved tilbage til dit brev om Politiets Efterretningstjenestes arkivalier og vedlægger til din orientering en udtalelse fra efterretningstjenesten om spørgsmålet.

Som det fremgår af udtalelsen, er Politiets Efterretningstjeneste stadig i besiddelse af enkelte sagsakter, der relaterer sig til besættelsestiden. Det er efterretningstjenestens vurdering, at dette materiale ikke umiddelbart er af efterretningsmæssig interesse. Det skønnes endvidere ikke umiddelbart sikkerhedsmæssigt betænkeligt, at dette materiale beror uden for efterretningstjenestens særligt sikrede lokaliteter. Politiets Efterretningstjeneste skønner, at man, såfremt det måtte ønskes, i løbet af et år kan gennemgå dette materiale med henblik på aflevering til Rigsarkivet.

For så vidt angår materiale vedrørende efterkrigstiden fremgår det af udtalelsen, at der allerede længe har eksisteret en orden, hvorefter sagsakter af særlig historisk interesse bevares, efter at der i overensstemmelse med de eksisterende retningslinier er sket sletning af personregistreringer i efterretningstjenestens registre. Disse sagsakter - ca. 100 personsager - kan således ikke findes ved sædvanlig registersøgning.

Sagsakterne befinder sig efter det oplyste i særligt aflåste skabe hos Politiets Efterretningstjeneste, som henstiller, at sagsakter, hvor historisk interesse tilsiger akternes bevarelse, forbliver i efterretningstjenestens varetægt, indtil aflevering til Rigsarkivet sikkerhedsmæssigt må anses for forsvarlig.

Jeg er enig med dig i, at sager fra Politiets Efterretningstjeneste af særlig historisk interesse bør bevares. Men jeg tror også, at vi kan være enige om, at overgivelse af sagsakter fra efterretningstjenesten til Rigsarkivet kun bør ske, såfremt dette må anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det er mit indtryk, at den eksisterende ordning tilgodeser disse hensyn. Jeg har dog samtidig hermed anmodet Politiets Efterretningstjeneste om også for fremtiden at være opmærksom på, at man ikke længere end det skønnes sikkerhedsmæssigt nødvendigt selv opbevarer akter af særlig historisk interesse, men at man i stedet sender disse til Rigsarkivet.

For så vidt angår de nævnte akter fra besættelsestiden, har jeg anmodet Politiets Efterretningstjeneste om at tage initiativ til, at disse akter gennemgås med henblik på aflevering til Rigsarkivet. Jeg har også anmodet efterretningstjenesten om nærmere at overveje, hvorvidt den såkaldte edderkop-sag kan overgives til de relevante myndigheder til opbevaring.

Jeg håber, at udtalelsen fra Politiets Efterretningstjeneste og mine supplerende bemærkninger vedrørende efterretningstjenestens arkivering af særlig historisk materiale på tilfredsstillende måde besvarer dit brev.

Med venlig hilsen

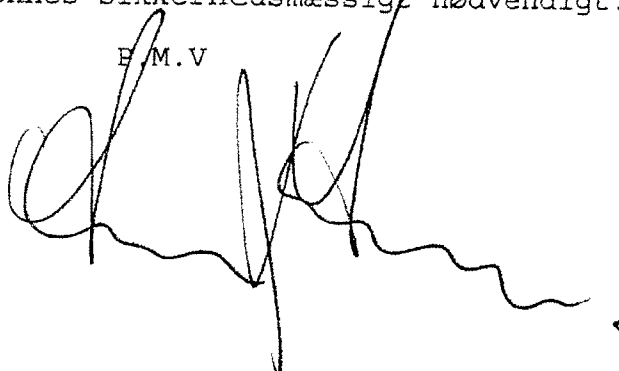
Bjørn Westh

Genpart til Rigspolitichefen
Justitsministeriet skal herved anmode om, at der tages initiativ til, at sagsakter fra besættelsestiden gennemgås med henblik på aflevering til Rigsarkivet, ligesom det bør overvejes, hvorvidt den såkaldte edderkop-sag fortsat bør bevares hos

Politiets Efterretningstjeneste.

Justitsministeriet skal endelig anmode om, at man også for fremtiden er opmærksom på, at akter af særlig historisk interesse ikke opbevares hos Politiets Efterretningstjeneste længere end det skønnes sikkerhedsmæssigt nødvendigt.

E.M.V

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lars Bay Larsen', written in a cursive style. The signature is positioned below the 'E.M.V' initials and above the printed name.

Lars Bay Larsen

GENPART

Dato	10. oktober 1995
Journ.nr	95-0278-4

Bedes anført i svarskrivelser

OA

193

Justitsministeriet

Ved skrivelse af 12. september 1995 - j.nr. 1995-1-17-PO - har Justitsministeriet anmodet Rigspolitichefen om en udtalelse i anledning af skrivelse af 29. august 1995 fra formanden for "Kontroludvalget vedrørende Politiets Efterretningstjenestes registrering og videregivelse af oplysninger" ("Wamberg-udvalget") til Justitsministeren.

Af den nævnte skrivelse fra formanden for kontroludvalget fremgår, at udvalget i forbindelse med sit arbejde er "blevet opmærksom på, at der i Politiets Efterretningstjenestes registre findes visse ældre sager, der efter de fastsatte retningslinier skal kasseres, men som må betegnes som værende af historisk værdi." Af skrivelsen fremgår yderligere, at udvalget ønsker at henlede opmærksomheden på "dette forhold, der kunne betinge en aflevering til Statens Arkiver af særligt historisk interessante sager, der udgår af efterretningstjenestens register efter de gældende bestemmelser."

I anledning heraf skal følgende anføres:

1. Perioden før 2. verdenskrig:

Politiets Efterretningstjeneste er ikke i besiddelse af sagsakter fra før 2. verdenskrigs afslutning.

2. Besættelsestiden:

Politiets Efterretningstjeneste har sit udspring i retsopgøret efter besættelsen.

Sagsakter, der relaterer sig til besættelsestiden, er som hovedregel for år tilbage blevet afleveret til Rigsarkivet.

Politiets Efterretningstjeneste er stadig i besiddelse af enkelte sagsakter - både generelle sager, fx om den sovjetiske besættelse af Bornholm, og personrelaterede sager - der relaterer sig til besættelsestiden.

Såfremt det måtte findes hensigtsmæssigt, er Politiets Efterretningstjeneste indstillet på at gennemgå det materiale, der fortsat beror hos Politiets Efterretningstjeneste, således at det kan systematiseres og afleveres til Rigsarkivet, idet materialet efter Politiets Efterretningstjenestes umiddelbare opfattelse ikke er af efterretningsmæssig interesse og idet det ikke umiddelbart skønnes at være sikkerhedsmæssigt betænkeligt, at dette materiale beror uden for Politiets Efterretningstjenestes særligt sikrede lokaliteter. En sådan gennemgang vil kunne ske i løbet af ca. 1 år af en særligt udpeget medarbejder.

3. Efterkrigstiden:

3.1. Generelt:

Politiets Efterretningstjeneste har i tiden efter befrielsen registreret en række personer i overensstemmelse med retningslinier fastsat af regeringen. Om disse personer er en række informationer systematisk blevet samlet og fysiske sagsakter er blevet vedlagt de til registeret hørende underliggende sager.

Personregistreringerne revideres efter særlige revisionsregler. Når en personregistrering slettes af registeret sker der - som alt overvejende hovedregel, jf. nærmere nedenfor - samtidigt makulation af de underliggende sagsakter.

Det nærmere indhold af retningslinierne for registrering og revision er klassificeret og derfor ikke beskrevet i denne skrivelse.

Sletningen og makulationen skyldes dels hensynet til den registrerede, dels samfundsmæssige hensyn.

Det skal vedrørende de samfundsmæssige hensyn særligt bemærkes, at der må tages meget vidtgående hensyn til:

- at beskytte kilder,
- at undgå kompromittering af efterforskningsmetoder og -teknikker, hvorved bemærkes, at efterforskning udøvet af Politiets Efterretningstjeneste i visse tilfælde er særdeles langsigtet,
- fremmede magter.

Disse hensyn vil ofte ikke kunne tilgodeses på tilfredsstillende måde, medmindre det sikres, at akterne ikke bliver tilgængeliggjort for udenforstående. Det skal fremhæves, at selv tilgængeligheds-frister på flere årtier ikke kan antages at yde fornøden beskyttelse heraf.

3.2. Særlige tilfælde, hvor sagsakter ikke makuleres.

Det fremgår af en skrivelse af 17. december 1965 fra rigsarkivar Johan Hvidtfeldt til Rigspolitiets Efterretningstjeneste, at det er aftalt, at følgende sagsakter ikke kasseres (makuleres):

- "1. Redegørelser, der er udarbejdet af politiets efterretningstjeneste eller af andre og angår de mere almindelige politiske forhold eller indeholder overvejelser eller betragtninger af mere almindelig karakter.
2. Spionsager fra tiden før den anden verdenskrig.
3. Straffeakter, der vedrører spionsager og er udlånt fra de pågældende politimesterembeder. Rigsarkivaren træffer efter aflevering til Rigsarkivet bestemmelse om, hvorvidt dette materiale skal overføres til de respektive landsarkiver.
4. Enkeltakter vedr. personer, der har haft en mere fremtrædende politisk, kulturel, økonomisk eller administrativ position.
5. Enkeltakter vedr. personer, der har forbindelse med besættelsestiden.

6. Andet materiale, som skønnes at have eller at kunne få historisk værdi."

Skrivelsen vedlægges.

Disse retningslinier følges stadigvæk i relation til Politiets Efterretningstjenestes personregistreringssager.

I helt særlige tilfælde, hvor det af Politiets Efterretningstjeneste skønnes, at materialet er af særlig historisk værdi, sker der således ikke makulation af sagsakterne. Sådanne sagsakter overføres til særligt aflåste skabe, som kun ganske få medarbejdere har adgang til. Det skal dog fremhæves, at registreringerne udgår af Politiets Efterretningstjenestes registre og sådanne sagsakter kan derfor ikke fremfindes ved sædvanlig registersøgning. Ca. 100 personsager, der ikke længere er registreret i Politiets Efterretningstjenestes registre, er bevaret på denne måde.

Yderligere skal det anføres, at Rigsarkivet næppe kan yde de omhandlede sagsakter fornøden fysisk beskyttelse mod misbrug, idet bemærkes, at - i hvert fald en del af - sagsakterne er af helt ekstraordinær sensitivitet.

Politiets Efterretningstjeneste skal derfor henstille, at sagsakter, hvor historisk interesse tilsiger akternes bevarelse, forbliver i Politiets Efterretningstjenestes varetægt, indtil aflevering til Rigsarkivet sikkerhedsmæssigt må anses for forsvarlig.

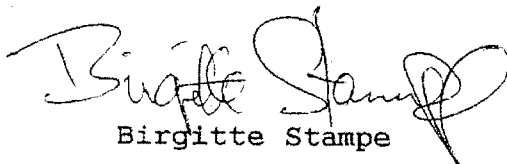
Det skal herved bemærkes, at såfremt disse sagsakter skulle bero udenfor Politiets Efterretningstjenestes særligt sikrede lokaler, må det medføre, at sagerne skal "renses" for de mest sensitive oplysninger, hvorved den historiske interesse i sagerne formentlig vil mindskes betydeligt.

4. Edderkop-sagen:

Af årsager, der i dag ikke kan klarlægges, beror originalakterne i den såkaldte Edderkop-sag (korruptionssag) hos Poli-

tiets Efterretningstjeneste. Akterne, der er særdeles omfattende, er formentlig deponeret hos Politiets Efterretnings-tjeneste af Københavns Politi af sikkerhedsmæssige grunde.

Politiets Efterretningstjeneste har ikke nærmere gennemgået sagsakterne, men der menes ikke at være tale om en sag, der henhører under tjenestens primære arbejdsområde, hvorfor Po-litiets Efterretningstjeneste formentlig ikke har selvstæn-dig interesse i sagens fortsatte opbevaring hos Politiets Efterretningstjeneste.

Birgitte Stampe
politimester

Kontroludvalget vedr.
Politiets Efterretningstjeneste.
Formanden.

KOPI

Sorø, den 29. august 1995

12-11-1
Konst. Cl...

nr. 100

10. Aug. 1995

Til Justitsministeren.

I forbindelse med sit arbejde er kontroludvalget blevet opmærksom på, at der i Politiets Efterretningstjenestes registre findes visse ældre sager, der efter de fastsatte retningslinjer skal kasseres, men som må betegnes som værende af historisk værdi.

Det ligger uden for udvalgets kompetence at godkende, at sager af denne karakter bevares, men udvalget ønsker at henlede Ministerens opmærksomhed på dette forhold, der kunne betinge en aflevering til Statens Arkiver af særligt historisk interessante sager, der udgår af efterretningstjenestens register efter de gældende bestemmelser.

Såfremt det ønskes, deltager jeg gerne i et møde til nærmere belysning af karakteren af de nævnte sager.

Med venlig hilsen

Bodil Panild
Bodil Panild

12-11-1

PO 95-117

17 DEC. 1965

RIGSARKIVET

Rigsdagsgården

København K., den 17. december
1965
J. nr.
Ref. JHV/BE

Til

Rigspolitiets efterretnings-
tjeneste,
Politigården, København V.

Under henvisning til mundtlig samtale med hr. politiinspektør Arne Nielsen den 9. september 1965 skal jeg herved udtale, at der ikke fra min side er betænkelighed ved, at efterretningstjenesten kasserer akter vedr. enkeltpersoner - dog med de nedenfor under 4-5 nævnte undtagelser - samt det mere rutinemæssige materiale med relation til efterretningsvæsnets virksomhed i forbindelse med kontraspionagen.

Det er blevet aftalt mellem politiinspektøren og mig, at følgende arkivalier bevares:

1. Redegørelser, der er udarbejdet af politiets efterretningstjeneste eller af andre og angår de mere almindelige politiske forhold eller indeholder overvejelser eller betragtninger af mere almindelig karakter.
2. Spionsager fra tiden før den anden verdenskrig.
3. Straffeakter, der vedrører spionsager og er udlånt fra de pågældende politimesterembeder. Rigsarkivaren træffer efter aflevering til Rigsarkivet bestemmelse om, hvorvidt dette materiale skal overføres til de respektive landsarkiver.
4. Enkeltakter vedr. personer, der har haft en mere fremtrædende politisk, kulturel, økonomisk eller administrativ position.
5. Enkeltakter vedr. personer, der har forbindelse med besættelsestiden.

6. Andet materiale, som skønnes at have eller at kunne få historisk værdi.

Rigsarkivet vil være villig til at modtage materiale fra efterretningstjenesten, efterhånden som man ønsker at aflevere dette. Det afleverede vil først være almindelig tilgængeligt, når det er 50 år gammelt, sager vedr. enkeltpersoner dog først, når der er gået 100 år efter den pågældendes fødsel. Hvis nogen ønsker til forskningsbrug at benytte materiale, som ikke er 50, henholdsvis 100 år gammelt, skal tilladelse i hvert enkelt tilfælde indhentes fra efterretningstjenestens chef. Det pågældende materiale vil, indtil det er almindelig tilgængeligt, blive opbevaret i de arkivrum, som er beregnet til materiale af særlig fortrolig karakter, og som kun er tilgængelige for ganske få af personalet.

Johan Hvidtfeldt
Johan Hvidtfeldt